

Roet in eten

Wezenstrijd JMW kostte al bijna zeven ton

Kritisch Israël

Gate48: Wij zijn geen verraders of radicalen

Analfabeten!

Wie leest er nu nog Hebreeuws, rabbijn?

Wapenprofeet

Jabotinsky's 'IJzeren Wand' 85 jaar actueel

NIW 18

NIEUW ISRAELIETISCH WEEKBLAD

13 februari 2009 • 19 sjewat 5769 • Jaargang 144

Begin sjabbat 17.30 uur • Einde sjabbat 18.35 uur

Partijendebat

Vader Shalit

Kosjere koks

Atoomtoneel

Wie van de twee?

Raketten brachten ruk naar rechts

Niet vaak moet een blad reageren op een advertentie in de eigen kolommen. Maar nu JMW twee pagina's koopt om het NIW te beschuldigen, moeten we wel. Aanleiding is dat het rapport *Rekenschap*, het onderzoek naar de afhandeling van de oorlogswezen, in de winkel ligt. Dat rapport bewijst volgens JMW dat het beheer van het wezengeld naar behoren was en JMW niets te verwijten viel, val en zal vallen. Maar, zoals wij eerder schreven, zolang de wezenlijke financiële dossiers weg zijn, kun je met dat onderzoek alle kanten op. Het glas kan half vol of half leeg zijn – feit blijft dat de inhoud deels verdwenen is. Dat omzeilt JMW, ook nu weer.

Vaker verdraait JMW wanhopig de waarheid: zo zou het NIW aan JMW niet om wederhoor hebben gevraagd. Dat is simpelweg niet waar. Na de publicatie van *Rekenschap* sprak de redactie met voorzitter Harry van den Bergh en met auteur Johan Joor. Maar het verzoek van de NIW-hoofdredactie om een gesprek met de directeur wees JMW tot drie maal toe hooghartig af. Eerst afzeggen, dan het NIW geen wederhoor verwijten: bij ons thuis heet dat een gotspe.

Dat na de kunstveiling voor War Child en de afgelaste benefietavond sommigen in de Joodse gemeenschap het gehad hebben met JMW: mogen wij daar niet over berichten? Nog maar twee nummers terug kreeg JMW een hele pagina voor een reactie. Hoezo geen wederhoor?

Wij zouden 'de persoonlijke waarheid van betrokkenen kritiekloos overnemen'-lees: oorlogswezen op hun woord geloven als ze zeggen dat er geen vergoeding plaats vond. Hebben de wezen dan wél hun geld gehad? Neen.

JMW benadrukt de integriteit van de begeleidingscommissie. Boeiend, maar niet relevant. Dat Ed van Thijn ooit minister van Binnenlandse Zaken was, legitimeert niet achteraf de handelswijze van Le-Ezrath Ha-Jeled een halve eeuw geleden. Maar aan de integriteit van de voorgangers van JMW mag niet getwijfeld worden. Zegt JMW. En dus zullen de oorlogswezen van datzelfde JMW nimmer gelijk krijgen. Wil JMW. Wel gooit JMW nu advertenties in de strijd. De kosten daarvan hadden de claim van Mimi Guttman ruim kunnen goedmaken. Om maar één wees te noemen. (PD/DM)

NIEUWS

4

Israël kiest, Nederland kijkt toe

Nederlandse politici blikken vooruit in de Amsterdamse Rode Hoed; Nederlandse Joden verklappen hoe zij zouden hebben gestemd; JO, NMO en EO worstelen met techniek in live-uitzending.

ISRAËL

12

De vader van Gilad Shalit spreekt

Joanne Nihom ontmoet Noam Shalit op verkiezingsdag, 960 dagen na de ontvoering van zijn zoon in de Gazastrook. 'Een haai is het dier dat je zoon heeft verslonden'.

CULTUUR

20

In Kopenhagen

Twee moderne toneelklassiekers in een nieuwe versie. Bram van der Vlugt herneemt zijn rol als Niels Bohr in 'Kopenhagen' en een geslaagde versie van Yasmina Reza's kaskraker 'Art'.

RELIGIE

26

Zelf Hebreeuws lezen

Vele Nederlandse Joden zijn in feite analfabeten. Zij kunnen geen woord Hebreeuws meer lezen. Rabbijn Raph Evers maakt zich grote zorgen. 'Hebreeuws is de hoogste vorm van taal'.

- 4 Verkiezingen in Israël in de Rode Hoed
- 7 Verkiezingen in Israël op de televisie
- 8 Varia
- 10 Kort Binnenland
- 12 Noam Shalit
- 14 Ze'ev Jabotinsky
- 16 Extra opinie
- 18 Opinie
- 20 Bohr op toneel
- 23 Uittips
- 24 Kosjere koksschool Jeruzalem
- 26 Hebreeuws lezen en Tamarah Benima
- 28 Sidra, Bloeme Evers, sjoeltabel
- 30 Brieven

Omslagfoto's: FLASH 90 / collage NIW
Het artikel op pag. 14 en 15 verscheen in de Jüdische Allgemeine

Roet in het JMW-eten

Van Avraham Roet uit Ramat Gan ontvingen wij de volgende berekening. Hij meldt er expliciet bij dat het uiteraard wel schattingen betreft.

De Nederlandse weeskinderen die onder beheer stonden van Le-Ezrath Ha-Jeled verzochten aan Stichting Platform Israël (SPI) te onderzoeken of de tegoeden en erfenissen die uitgekeerd zijn aan Le-Ezrath Ha-Jeled doorbetaald zijn aan de betrokken weeskinderen die onder beheer van de Stichting Le-Ezrath-Ha-Jeled stonden. SPI heeft een onderzoek laten verrichten door journaliste Elma Verheij en historica Pauline Michaels. De kosten van dit onderzoek en het publiceren van het boek heeft SPI 20.000 euro gekost. Na het publiceren van het boek meende JMW dat de gevolgen van het onderzoek vele kosten voor haar kunnen meebrengen. Sinds de publicatie van het boek *Het kind van de rekening* besteedde het huidige Bestuur en Raad van Toezicht van JMW naar schatting 676.000 euro. Hieronder een lijst van de geschatte uitgaven, en het eind is nog lang niet in zicht.

- 1 Onderzoek: *Een goede naam* door H.Vuijsje - € 20.000
 - 2 Rechtszaak Staal versus JMW - € 15.000
 - 3 Reis- en onkosten A'dam-TA-A'dam (meerdere malen) - € 12.000
 - 4 Projectgroep Informatie Joodse weeskinderen C. Kooymans en M. Shafer - € 200.000
 - 5 Onderzoek *Rekenschap* Joor en Hoek - € 270.000
 - 6 Uitgeven in boekvorm van *Rekenschap* (in bewerking) - € 60.000
 - 7 Ondersteuning begeleidingscommissie - € 7.000
 - 8 Bezwarencommissie en ondersteuning - € 15.000
 - 9 Public relations en advertenties - € 40.000
 - 10 Juridische adviezen en kosten - € 37.000
- Totaal € 676.000,-

Mag ik voorstellen een tribunaal te benoemen van drie bekende (ex-)rechters van de Hoge Raad en/of de Raad van State om de nog steeds bestaande claims en meningsverschillen onder de loep te nemen en beslissende en finale uitspraken te doen?

Avraham Roet, Amsterdam - Ramat Gan

30 uur schoffelen voor 't Rijk

Ibrahim I. uit Zeist (30) en Mohamed B. uit Middelburg (25) zullen zich wel twee keer bedenken voordat ze weer gezellig mee-yellen 'Joden aan het gas!' Voor die Hamaskreet werden ze deze week veroordeeld tot respectievelijk dertig uur werkstraf en drie weken voorwaardelijke gevangenisstraf, plus een boete van 400 euro. Ze waren zo dom geweest bij die demonstratie pal voor de politie die kreet aan te heffen, alleen aanwezig in Utrecht vanwege de koopavond. Domdomdom. Halverwege naar de Hema krijg je ineens dertig uur schoffelen voor de overheid aan je broek. Nog een schijntje, eigenlijk. Eerder kreeg de skinhead die 'Sieg Heil!' riep zes maanden voorwaardelijk plus 120 uur werkstraf.

Maar interessanter dan dit eerste vonnis waren de reacties, op bijvoorbeeld de website van Splts, op deze straf. Twee derde van de reageerders vond het een belachelijk lage straf, één derde vond het oproepen tot vergassing van medemensen vallen onder de 'vrijheid van meningsuiting.' Vervolgens bleek uit diezelfde reacties hoever de vrijheid van meningsuiting al is opgerekt. Even los van de wansmaker die hen 'het inademen van Zyklon B' toewenste, kwam al binnen vijf minuten de Gazastrook voorbij, en binnen de kortste tijd had de webmaster zijn handen vol aan het verwijderen ('wegjorissen') van uiterst antisemitische opmerkingen. Soms zelfs geplaatst onder eigen naam of IP-nummer (identiteitsnummer van de computer), zodat de schrijvers eigenlijk vrij simpel vervolgd kunnen worden. Hopelijk heeft de officier van justitie ook opgelet.

„Blijft een achterlijk volk met een achterlijk geloof en achterlijke cultuur. Gewoon weer terug naar hun zandbak samen met de Finnen,” schrijft ene Broadcaster. 'Finnen' is zoals bekend een synoniem voor Joden, op internet gebruikelijk om strafvervolgung te ontlopen. Ene Bambino schrijft in het kreupele Nederlands waar jodenhaters patent op lijken te hebben: „Mag je gerust roepen dat je vind dat joden niet in nederland thuis horen. Bedoel dat is Vrijheids van Menings uiting. En wie niet spring en wie niet springt die is een jood.” Dezelfde Bambino, even later: „gelukkig zijn er niet zoveel veel joden meer in europa En ja ik heb last van joden. Zonder Terreur staat Israel had Al Qaida niet bestaan, zelfs Theo van Gogh had nog geleefd. Zonder Joden en het Jodendam zou de wereld er een stuk beter uit zien. Bron van veel ellende in de Wereld is het Jodendom. Die grootste oplichter allertijden Madoff. Wat is ie. precies een JOOD.”

Het merkwaardige is dat ook de webmaster van Splts dit blijkbaar vond passen binnen de vrijheid van meningsuiting, want zijn hele riedel werd niet geschrapt. Nog dagen stond het op Internet. Evenals de reactie, ontleend aan een Rotterdams radiostation: „Ik vind het belachelijk dat onze broeders worden veroordeeld. De rechter moet wel een halve Jood zijn.” Op de foto in Splts staan twee demonstranten aan een Israëlische vlag te rukken: een van hen probeert er zelfs een stuk uit te bijten. Maar voor dertig uur plus internetaansluiting hadden ze die vlag wel helemaal kunnen opeten. (PD)

Wie controleert JMW en fluit de bestuurders eventueel terug over de wezenkwes- tie? De Gemeenschapsraad? Die komt zondag 15 februari bijeen, en op de agenda staan het verslag van de Projectgroep Informatie Joodse Oorlogswezen en het rapport *Rekenschap* over het onderzoek

dat verricht is in opdracht van JMW en vBV en Sinjoi, twee belangenbehartigings- organisaties van vervolgingslachtoffers. De Gemeenschapsraad ontvangt ook twee gasten: de auteurs van *Rekenschap*: Frits Hoek R.A. en dr. Johan Joor.

Informierend & adviserend

Dat Hans Vuijsje en Harry van den Bergh ook aanwezig zijn komt niet als een verrassing. Vuijsje is algemeen directeur-bestuurder van het slechts uit hem bestaande bestuur, daarnaast is hij voorzitter van het vierkoppige managementteam van JMW. Harry van den Bergh is voorzitter van de uit zeven personen bestaande Raad van Toezicht.

De Gemeenschapsraad fungeert als een soort parlement zonder stemrecht tegenover deze bestuurslichamen; het heeft volgens de JMW-statuten een informerende en adviserende taak. Organisaties mogen leden aanwijzen; zo zijn het NIK, het Verbond voor Progressief Jodendom en het PIK vertegenwoordigd, maar ook Israëli's, vervolgden, de na-oorlogse generatie, ouderen, jongeren en culturele clubs. „De Gemeenschapsraad heeft tot taak de Joodse gemeenschap te vertegenwoordigen en beoogt de verankering van de stichting in de Joodse gemeenschap in Nederland. De Gemeenschapsraad vergadert ten minste twee keer per jaar. De Gemeenschapsraad is verantwoordelijk voor het informeren van de Raad van Toezicht over relevante, voor de stichting van belang zijnde, ontwikkelingen binnen de Joodse gemeenschap in Nederland. De Gemeenschapsraad controleert de Raad van Toezicht op basis van eigen waarnemingen en mondelinge en/of schriftelijke informatie. De Raad van Toezicht en het Bestuur informeren de Gemeenschapsraad gevraagd en ongevraagd, voor zover dit het functioneren van de stichting, het Bestuur en de Raad van Toezicht betreft,” zeggen de statuten.

Wat valt er van deze vergadering van de Gemeenschapsraad te verwachten, in het kader van de wezenkwes- tie? Weinig. De Gemeenschapsraad is een tandeloze leeuw. Zij heeft geen bevoegdheden om zittende bestuursleden, leden van het managementteam of van de Raad van Toezicht weg te sturen, of zelfs maar te berispen. Over de Stichting Samenwerkingsverband-JMW, die de gelden van de 'Fusie' beheert, heeft de Raad niets te zeggen, aangezien het hier een afzonderlijke beheersstichting betreft.

Is men een adviesraad of een controlerend lichaam? De Raad boog zich in het verleden hier ook al over; de notulen van de vorige vergadering op zondag 2 november 2008 spreken in dit verband boekdelen. De Raad besprak het verslag van een evaluatiebijeenkomst die een half jaar eerder had plaatsgevonden, op 18 mei 2008, waarin de Raadsleden hun rol bespraken. De Raadsleden stelden voor een lijst vast te stellen van lopende zaken, en regelmatig themabijeenkomsten

te houden. Ook werden er enkele thematische portefeuilles verdeeld, waarbij Hans Polak (NIK) de wezenkwes- tie in handen kreeg. Dit nieuwe regime gaat nu 15 februari in met de thema-bijeenkomst over de wezenkwes- tie.

De bijeenkomsten van de Gemeenschapsraad zijn niet openbaar. Dat maakt het voor geïnteresseerden en betrokkenen moeilijk de Raadsleden te spreken en hun zaak te bepleiten. Het is vervolgens ook de vraag of en in hoeverre de leden van de Raad op de hoogte zijn van alle ins en outs van heikele onderwerpen als de wezenkwes- tie.

Op de agenda staat tevens het eindverslag van de Pijo, de Project- groep Informatie Joodse Oorlogswezen. Het behelst het werk van onderzoekers Chris Kooyman en Marijn Schäfer, die de geldigheid van claims hebben onderzocht en claimanten informatie hebben gegeven over wat er over hen in diverse dossiers te vinden is. Dit eindverslag is niet openbaar, wat uit privacyoverwegingen te begrijpen valt, maar het is ook niet in een geanonimiseerde versie beschikbaar waarin de afzonderlijke claimanten niet herkenbaar zijn. Zodoende kunnen de betrokkenen niet zien wat deze projectgroep heeft onderzocht, hoe men te werk is gedaan en hoe men het werk zelf evalueert. Het NIW beschikt overigens over een exemplaar van het verslag.

Deze week heeft de Israëli- sche wezenorganisatie Sinjoi twee casu- sen van oorlogswezen openbaar gemaakt aan het NIW. Het gaat om twee zaken die inmiddels zijn afgewezen, onlangs nog op formele gronden. De eerste afwijzing was gebaseerd op onderzoek van de Pijo. Sinjoi diende namens de claimanten 18 december 2008 en 19 januari 2009 vervolgens nieuwe claims in, die door JMW als 'te laat' per ommegaande werden afgewezen. Saillant is dat met Sinjoi en de Nederlandse tegenhanger vBV al in maart 2007 aan JMW vroegen de in- dieningstermijn open te houden, zodat claimanten in alle rust hun claims konden voorbereiden en nader onderzoek konden doen. JMW was de beide organisaties hierin overigens al tegemoet gekomen door de sluitingstermijn te verleggen van 30 juni 2006 tot 1 april 2007. Het is de vraag wat er zou gebeuren wanneer Sinjoi en vBV deze kwestie zouden voorleggen aan de Nederlandse bestuursrechter. En actueler: weet de Gemeenschapsraad dat er kort geleden twee claims opnieuw zijn ingediend, en wat vindt men hiervan?

Daphne Meijer

Oorlogswezen – onvoltooid verleden?

Het NIW van 12 december wijdde 2008 vijf artikelen en een cartoon aan de zogenaamde 'Wezenkwesie'. Ook in de daaropvolgende nummers werd aandacht aan deze zaak geschonken. Het NIW heeft echter nimmer contact opgenomen met JMW. Het fundamentele journalistieke uitgangspunt van 'hoor' en 'wederhoor' werd niet in acht genomen. Daarom voelt JMW zich gedwongen om zijn positie in deze zaak via een advertentie toe te lichten.

JMW heeft gewacht met een reactie totdat iedereen zelf kennis kan nemen van de integrale versie van het wetenschappelijk onderzoek dat door dr. J. Joor en drs. F. Hoek RA onder de titel 'Rekenschap' is uitgebracht en zich daarover zelfstandig een mening kan vormen. Deze week is het onderzoek door uitgeverij AMB uitgebracht. Joodse oorlogswezen vallend onder 'de Fusie' kunnen deze uitgave

kosteloos via JMW bestellen, alle andere geïnteresseerden kunnen het boek via de boekhandel verkrijgen (kosten €55). In aanvulling op het boek kunnen belangstellenden op de website van JMW de vragen vinden die het VBV en SINJOI rond de presentatie van het Eindrapport aan de onderzoekers hebben gesteld, alsmede de reactie op deze vragen.

Ook het verslag van de individuele vragen is klaar. Alle wezen die vragen hadden over het beheer van hun eigen vermogen door een Joodse Voogdij-instelling konden zich richten tot de Projectgroep Informatie Joodse Oorlogswezen (PIJO). De PIJO heeft alle vragen die door de wezen gesteld zijn minutieus onderzocht. Het verslag van de uitkomsten van deze onderzoeken is eveneens te lezen op de website van JMW.

Erfenis uit een onvoltooid verleden: een onmogelijk dilemma

In de zestig jaren van zijn bestaan heeft JMW hoogtepunten bereikt, maar ook stormen doorstaan. Wellicht de meest pijnlijke zaak in de geschiedenis van JMW betreft de problematiek van de Joodse oorlogswezen. Een situatie waarin een organisatie die zich, als opvolger van de Joodse voogdij-instellingen, zoveel jaren heeft ingezet voor de hulpverlening aan deze groep in een conflict is geraakt met diezelfde groep.

Dilemma

JMW kent als geen andere organisatie het lot van de Joodse oorlogswezen. Dagelijks komen de levenslange gevolgen en de pijn aan de orde in de gesprekken die medewerkers van JMW met oorlogswezen voeren. De publicatie van Elma Verhey, "Kind van de rekening", versterkte deze gevoelens. De strekking van het boek was dat Joodse voogdijorganisaties de financiële belangen van de oorlogswezen niet goed hadden behartigd en zelfs in hun voordeel zouden hebben gebruikt. Hoewel JMW in "Een goede naam" aantoonde dat Verhey onzorgvuldig en bevooroordeeld te werk

was gegaan (zie www.joodswelzijn.nl onder publicaties), werd JMW gebombardeerd met petitie met de oproep om gelden van de Joodse voogdij-instellingen ten goede te laten komen aan Joodse oorlogswezen. Dit stelde het Samenwerkingsverband-JMW als rechtsopvolger van een aantal Joodse voogdij-instellingen voor een dilemma:

Moest er gehoor worden gegeven aan de oproep tot schadeloosstelling? Enerzijds kon niet bij voorbaat uitgesloten worden dat er bij het beheer fouten waren gemaakt. Anderzijds was structureel misbruik van de gelden nooit onderzocht en zou een algemene schadeloosstelling betekenen dat het handelen van bestuurders en medewerkers van de Joodse voogdij-instellingen zonder vorm van bewijs werd veroordeeld. Als derde factor was er de maatschappelijke verantwoordelijkheid om zorgvuldig met de vermogens van de voogdij-instellingen om te gaan. Was het aanvaardbaar om op basis van een slecht onderzoek en niet-onderzochte uitspraken van Joodse oorlogswezen deze gelden zonder meer onder leden van deze groep te verdelen?

Waarheidsvinding

Het antwoord op deze vraag is duidelijk. Het kon niet zo zijn dat zonder bewijs bestuursleden en medewerkers van Joodse voogdij-instellingen werden veroordeeld en

gelden werden uitgekeerd. Beschuldigingen van de wezen konden echter ook niet zonder meer worden weggewoven. De enige weg die open stond was die van waarheidsvinding. Hoe zat het nu allemaal echt in elkaar?

In overleg met het Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslachtoffers (VBV) en de Stichting -Israëlische- Nederlands Joodse Oorlogswezen in Israël (SINJOI) werd besloten tot een onafhankelijk onderzoek naar het beheer van de gelden van Joodse oorlogswezen door de Gefusioneerde Joodse Instellingen voor Kinderbescherming ('de Fusie'). Gezamenlijk werden de onderzoeksvragen en de onderzoekspopzet uitgewerkt en werd een Begeleidingscommissie ingesteld, bestaande uit: drs. A.J. van Gils (oud-directeur van de Pensioen- en Uitkeringsraad), drs. C.J. Ruppert (projectdirecteur bij het Ministerie van Financiën en in de periode 1997-2001 projectleider Tegoeden Wereldoorlog II) en drs. E. van Thijn (oud-burgemeester van Amsterdam en destijds lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal). Personen wier integriteit, onafhankelijkheid en deskundigheid buiten geding is. Twee deskundige onderzoekers werden aangesteld om zowel het historische als het financiële onderzoek uit te voeren.

Tegelijk besloot JMW om de betrokken Joodse oorlogswezen via de PIJO de mogelijkheid te bieden tot individueel onderzoek. Hoewel financiële dossiers niet meer beschikbaar zijn, is er uit de zogenaamde sociale dossiers en andere bronnen veel informatie te putten voor een reconstructie. Besloten werd om indien er duidelijke aanwijzingen/bewijzen waren dat er zaken onjuist waren behandeld, een mogelijkheid te creëren om een claim in te dienen. In overleg met VBV en SINJOI werd een onafhankelijke Bezwaarcommissie ingesteld. JMW zegde toe de uitspraak van de Bezwaarcommissie als bindend te beschouwen.

Resultaten

Inmiddels hebben de onderzoekers hun eindrapport 'Rekenschap' afgeleverd. De Begeleidingscommissie stelt dat het onderzoek met de grootste zorgvuldigheid is uitgevoerd en dat de conclusies zorgvuldig afgewogen zijn. Er zijn vragen die wegens gebrek aan informatie niet afdoend beantwoord kunnen worden, maar de algemene conclusie is

"dat het beheer naar behoren is geweest en zich positief onderscheidt van het destijds geldende overheidsbeleid. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er misbruik is gemaakt van vermogens van Joodse minderjarige oorlogswezen."

Ook het individueel onderzoek van de PIJO is afgerond. Van de 148 informatievragers stonden 50 personen daadwerkelijk onder voogdij van 'de Fusie'. Van deze 50 hebben 17 personen om een rapportage verzocht en hebben 2 personen een claim ingediend, waarvan tot nu toe 1 claim door de Bezwaarcommissie is toegewezen. Het Eindrapport van de Projectgroep Informatie Joodse Oorlogswezen (PIJO) kunt u vinden op de website van JMW, www.joodswelzijn.nl.

Gevoelens van onrechtvaardigheid

JMW heeft geprobeerd zo zorgvuldig mogelijk te werk te gaan. Toch moet geconstateerd worden dat de onrust die bij

een deel van de wezen bestaat niet is weggenomen. Dat is op zich niet verwonderlijk. Als gevolg van hun ervaringen tijdens en na de Sjoa bestaat er bij Joodse oorlogswezen een diep beleefd gevoel dat hen alles is afgenomen. Voor een belangrijk deel is dat niet alleen een gevoel, maar ook feitelijk waar. Wezen hebben hun ouders en hun jeugd verloren en de Nederlandse samenleving heeft hen in de steek gelaten. Zij zijn daardoor voor het leven getekend.

Maar er kan niet gesteld worden dat er door de Joodse voogdij-instellingen met de gelden van de wezen onzorgvuldig is gehandeld. De beschuldigingen die Elma Verhey heeft geuit zijn stuk voor stuk ontkracht. Geconstateerd moet echter worden dat ook objectief, onafhankelijk onderzoek diepgewortelde gevoelens vaak niet wegneemt.

Het zijn niet alleen de betrokkenen die met hun gevoelens van onrechtvaardigheid blijven zitten. Ook voor de omgeving, de Joodse gemeenschap, is het moeilijk hiermee om te gaan. Enerzijds zijn er de objectieve feiten, anderzijds is er de solidariteit met een groep die zoveel heeft meegemaakt en wier leven zo gevormd is door de Sjoa.

In het geval van het NIW leidt dit tot ongenueanceerde berichtgeving en het nalaten van het beginsel van hoor- en wederhoor. De persoonlijke waarheid van de betrokkenen wordt kritiekloos overgenomen. Wetenschappelijk onderzoek wordt afgedaan. Het NIW neemt de positie in van activist en verzaakt daarmee zijn journalistieke taak. Het doet daarmee geen recht aan de wezen zelf en ook niet aan bestuursleden en medewerkers die zich in

de naoorlogse jaren hebben ingezet; mensen die mogelijk ook fouten kunnen hebben gemaakt, maar wier integriteit en goede naam niet zonder enige vorm van bewijs mag worden aangetast.

Conclusie

JMW staat voor een onoplosbaar dilemma. Wat er ook gebeurt, welke bewijzen er ook zijn, het gevoel bestolen te zijn zal bij een aantal betrokkenen niet weg te nemen zijn. Aan de andere kant is het ongefundeerd toegeven aan dergelijke gevoelens niet aanvaardbaar.

Hulpverlening kenmerkt zich door nabijheid en afstand, inlevingsvermogen en onafhankelijke analyse. Een hulpverlener mag het niet zover laten komen dat zijn inlevingsvermogen en betrokkenheid bij de cliënt hem de realiteit uit het oog laat verliezen. Met eenzijdig solidariseren verliest hij de mogelijkheden om daadwerkelijk te helpen en recht te doen aan de situatie. Voor JMW is er geen andere weg dan de combinatie van betrokkenheid en inlevingsvermogen met onafhankelijke analyse en waarheidsvinding.

Johan Joor & Frits Hoek:
'Rekenschap. Het vermogensbeheer van de Joodse oorlogswezen'.
Uitgeverij AMB,
isbn 97890 79700 059, €55,-.
Verkrijgbaar via elke erkende boekhandel en rechtstreeks bij de uitgeverij (info.amb@xs4all.nl).

